

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ¹**

**ФАКУЛЬТЕТ
ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
І ПЕРЕКЛАДУ**

Кафедра германської філології

СИЛАБУС

Нормативної навчальної дисципліни

**«Методи та організація сучасних
лінгвістичних, перекладознавчих,
літературознавчих досліджень»**

Спеціальність²: 035 Філологія

**Спеціалізація: 035. 041/043 Германські мови та
літератури (переклад включно, перша
англійська/німецька**

**Освітня програма: Сучасні філологічні студії
(англійська/німецька мова і друга іноземна
мова): лінгвістика та перекладознавство**

Рівень вищої освіти	магістр
Кафедра	Германської філології
Факультет	Германської філології і перекладу
Викладач	Волкова Лідія Михайлівна, кандидат філологічних наук, професор
Статус дисципліни³	Нормативна
Курс, семестр⁴	5 курс, IX семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс «Методи та організація сучасних лінгвістичних, перекладознавчих, літературознавчих досліджень» присвячений вивченню сучасних методів дослідження мовного матеріалу. Зазначена дисципліна передбачає ознайомлення магістрантів з різними лінгвістичними підходами і школами, оволодіння студентами базовими методами лінгвістичних досліджень. Особлива увага приділяється прикладним аспектам проведення аналізу мовного матеріалу в контексті підготовки фахівців з філології, викладання іноземних мов, а також написання дипломних робіт з лінгвістики.

¹ Поряд з логотипом КНЛУ рекомендується вставляти логотип факультету.

² Спеціальність / спеціалізація / ОП зазначаються за наявності.

³ Обрати з: а) вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки; б) дисципліна вільного вибору студента; в) дисципліна українознавчого спрямування.

⁴ Крім дисциплін вільного вибору студентів.

Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою дисципліни є ознайомлення студентів-магістрантів з основними прийомами та методами сучасного лінгвістичного аналізу, які потрібні студентам-філологам для написання дипломної роботи магістра. Надаються методики сучасних досліджень, а також на конкретних прикладах демонструється техніка аналізу мовних одиниць у сучасній лінгвістиці та розкривається специфіка застосування різних підходів до аналізу мовних одиниць та мовленнєвих явищ. У пропонованому курсі розглядаються загальнонаукові методи фонетичних досліджень, загальнонаукові та спеціальні методи лексикології, методи лінгвістичних досліджень у стилістиці, методи лінгвістичних досліджень прагмалінгвістики, лінгвокогнітивні методи дослідження мови. Курс сприяє більш якісній підготовці фахівця в галузі філології. Курс також сприятиме формуванню у магістрантів світогляду сучасного філолога-інтерпретатора, а також для подальших наукових розвідок у галузі філології.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Студенти навчаються володіти сучасними методиками лінгвістичного аналізу, розвивають здатності до критичного мислення, удосконалюють навички пошуку й обробки інформації, планування і виконання прикладного лінгвістичного дослідження та ефективної презентації його результатів.
Компетентності⁵ (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК) Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях: у процесі викладання англійської мови, під час перекладу, а також під час розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання. Фахові компетентності ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного й світового літературознавства. ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й

⁵ Формуються у термінах знань / умінь / навичок / комунікації / автономності або в описі набутих м'яких навичок.

	літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань: керування науковою творчою роботою студентів, здійснення наукової та фахової експертизи, консультування. ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися англійською та другою іноземною мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. ФК 10. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення, норм терміновживання та вимог наукового стилю. ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузях лінгвістики, педагогіки й перекладознавства. ФК 12. Здатність використовувати професійно орієнтовані знання й уміння в галузі філологічних наук для дослідження мовних і мовленнєвих об'єктів, явищ і процесів.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекційні заняття – 14 годин Семінарські заняття – 16 годин Самостійна робота – 60 годин

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Методи та організація сучасних лінгвістичних, перекладознавчих, літературознавчих досліджень. Тема 1. Напрями здійснення наукового пошуку та організація дослідження з лінгвістики. Тема 2. Загальнонаукові методи фонетичних досліджень. Тема 3. Загальнонаукові та спеціальні методи лексикології. Тема 4. Методи лінгвістичних досліджень у стилістиці. Тема 5-6. Методи лінгвістичних досліджень прагмалінгвістики та дискурс-аналізу Тема 7-8. Лінгвокогнітивні методи дослідження мови.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	Система оцінювання результатів навчання студентів): • тематичний контроль (оцінювання на семінарських заняттях + оцінки за самостійну роботу; • написання МКР; • підсумкове оцінювання – залік. Максимальний рейтинговий бал за аудиторну та самостійну роботу – 50 балів. Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Критерії оцінювання МКР: 24-21 правильні відповіді – «відмінно» 20-17 правильних відповідей – «добре» 16-10 правильних відповідей – «задовільно» 9 або менше правильних відповідей – «незадовільно». Оцінка за МКР трансформується у бали: «відмінно» – 50 балів; «добре» – 40 балів; «задовільно» – 30 балів; «незадовільно» – 20 балів; Неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР. Критерії оцінювання на заліку: <i>зараховано</i> – повна, змістовна відповідь на питання заліку; глибокий, самостійний аналіз

	пропонованого завдання з опорою на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом. <i>не зараховано</i> – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність).
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Вивчення дисципліни базується на курсах «Загальне мовознавство», «Теоретична граматика першої іноземної мови», «Теоретична фонетика першої іноземної мови», «Лексикологія першої іноземної мови», «Стилістика першої іноземної мови». Під першою іноземною мовою мається на увазі перша іноземна мова, що вивчається як основна (англійська / німецька).
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів : Паіс, 2010. 2. Дворжецкая М. П. Е. И. Стериополо, О. Р. Валигура Методы экспериментально-фонетического исследования звучащей речи – К. : КГПИИЯ, 1991. 3. Корпусна лінгвістика / В. А. Широков, О. В. Бугаков, Т. О. Грязнухіна та ін. – К.: Довіра, 2005. 4. Маріна О. С. Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні (на матеріалі сучасного англомовного поетичного дискурсу) : [монографія] / Олена Сергіївна Маріна. — Харків : Айлант, 2015. — 436 с. 5. Потапенко С.И. Когнитивная медиа-риторика: бытование конфликта-кризиса в англоязычных интернет-новостях [монография]. Киев: Издательский центр КНЛУ, 2021. 299 с. 6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. – Полтава : Довкілля, 2008. 7. Стилистика английского языка: Учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З. В. Тимошенко. – К. : Вища школа, 1991. 8. Тичер С., Мейер М. и др. Методы анализа текста и дискурса. – Харьков : Гуманитарный центр, 2009. 9. Сусов И.П. Лингвистическая прагматика. – Винница : Нова Книга, 2009. Додаткова література: 1. Греймас А.-Ж. Структурная семантика : Поиск метода : Пер. с фр. – М. : Академический Проект, 2004.

2. Иссерс О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. – М. : УРСС, 2002.
3. Левицкий В.В. Квантитативные методы в лингвистике. – Черновцы : Рута, 2004.
4. Цеплитис Л. К. Анализ речевой интонации / Л.К. Цеплитис. – Рига : Зинатне, 1974.
5. Щерба Л.В. Субъективный и объективный метод в фонетике / Л.В. Щерба // Языковая система и речевая деятельность – М. : Едиториал УРСС, 2004. – С. 135–140.
6. Construction grammar across borders. John Benjamins Publishing Company, 2022.
7. English Sentence Constructions. John Benjamins Publishing Company, 2022. 261 p.
8. McEnery T., Wilson A. Corpus Linguistics / T. McEnery, A. Wilson – Edinburgh: Edinburgh University Press, 2001.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Toolan M. Narrative Progression in the Short Story: First Steps in a Corpus Stylistic Approach [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://artsweb.bham.ac.uk/MToolan/Toolan%20-%20narrative%20progression.pdf>
2. Wynne M. Stylistics: corpus approaches / Martin Wynne [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.pala.ac.uk/resources/sigs/corpus-style/Corpora_stylistics.pdf
3. Тичер С., Мейер М., Водак Р., Веттер Е. Методы анализа текста и дискурса. – Харьков: Гуманитарный Центр, 2009. (pdf)
4. Ryan M.-L. Possible-worlds theory // Routledge Encyclopedia of Narrative <http://lamar.colostate.edu/~pwryan>
5. Dijk T.A. Society and Discourse: How Social Contexts Influence Text and Talk. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2009. – 287 p. (pdf)
6. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної генології: навч. посібник. – К.: Вид. центр «Академія», 2006. – 287 с. (pdf)

Форми і способи поточного та семестрового контролю

Система оцінювання результатів навчання студентів):

- Поточний контроль: відповіді на запитання, обговорення проблематики, експрес тести, оцінювання творчих завдань на семінарських заняттях. Виконання самостійної роботи;
- Тестовий контроль: написання МКР;
- семестровий контроль – залік.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від «01» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

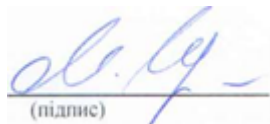

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 12 від «29» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)